

Олег А. Швиданенко¹, Ігор О. Дземішкевич², Олександр С. Пономаренко³,
Вадим І. Швиданенко⁴, Володимир М. Триліський⁵

ЦИФРОВІ ІНІЦІАТИВИ У ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

У статті досліджено вплив цифрових ініціатив на трансформацію фінансового обліку та аналізу в умовах прискореної діджиталізації економіки, зростання обсягів даних та потреби в оперативному прийнятті рішень. Обґрунтовано, що цифрова трансформація змінює парадигму обліку: від історичної фіксації фактів до проактивного прогнозування та стратегічного консалтингу. Узагальнено ключові технології (RPA, AI/ML, Blockchain, cloud computing), їхнє основне застосування, терміни впровадження та кількісні ефекти (точність, швидкість, економія часу). Доведено, що автоматизація рутинних процесів забезпечує скорочення циклу закриття місяця з тижнів до годин, знижує людський фактор та підвищує дотримання нормативних вимог. Розкрито роль блокчейну у формуванні незмінних аудиторських слідів і смарт-контрактів, а також значення хмарних ERP-систем для масштабованості та доступу до даних у реальному часі. Акцентовано увагу на використанні штучного інтелекту для моніторингу транзакцій, виявленню шахрайства (точність до 98,5%), оцінки кредитних ризиків та автоматизації комплаєнсу, що забезпечує зниження втрат від фінансових порушень до 60%. Визначено, що цифрові інструменти бізнес-аналітики та прогнозної аналітики змінюють роль фінансиста: від «компільатора даних» до бізнес-партнера, здатного інтегрувати фінансову й нефінансову інформацію. Окремо проаналізовано внесок цифрових рішень у комплаєнс: автоматичне застосування GAAP/IFRS (рівень автоматизації 95%), податковий облік, регуляторну звітність та підготовку до аудиту. Сформульовано практичні рекомендації щодо впровадження цифрових ініціатив на засадах міжфункціональної співпраці фінансових, IT-підрозділів та бізнесу з урахуванням управління змінами, кібербезпеки та якості даних. Наголошено, що подальший розвиток пов'язаний із квантовими обчисленнями, обробкою природної мови та інтеграцією IoT, що формуватиме фінансову звітність нового покоління. Результати дослідження можуть бути використані для обґрунтування цифрових дорожніх карт підприємств, оптимізації облікових процесів та підвищення інвестиційної привабливості через прозорість і достовірність фінансових даних.

Ключові слова: цифрові ініціативи, фінансовий облік, аналіз даних, RPA, штучний інтелект, блокчейн, хмарні обчислення, машинне навчання, автоматизація, комплаєнс, прогнозна аналітика, ERP-системи, кібербезпека, фінансова звітність у реальному часі, стратегічне прийняття рішень.

Табл. 4. Літ. 24.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-296-351-364

¹ <https://orcid.org/0000-0002-5021-0271>

² <https://orcid.org/0000-0003-4727-2241>

¹ Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine.

² Zhytomyr institute PrJSC HEI Interregional Academy of Personnel Management, Zhytomyr, Ukraine.

³ Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine.

⁴ Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine.

⁵ Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine.

Oleg Shvydanenko, Ihor Dzemishkevych, Oleksandr Ponomarenko, Vadym Shvydanenko, Volodymyr Tryliskyi

DIGITAL INITIATIVES IN THE TRANSFORMATION OF FINANCIAL ACCOUNTING AND ANALYSIS

The article examines the impact of digital initiatives on the transformation of financial accounting and analysis in the context of accelerating digitalisation, growing data volumes, and the need for real-time decision-making. It is substantiated that digital transformation fundamentally shifts the accounting paradigm from the historical recording of facts to proactive forecasting and strategic consulting, changing the role of financial professionals from data compilers to business partners. The study summarizes key technologies – robotic process automation (RPA), artificial intelligence (AI) and machine learning (ML), blockchain, cloud computing, and advanced analytics platforms – along with their primary applications, implementation timelines, and quantitative effects (accuracy, processing speed, cost reduction). It is proven that automation of routine tasks reduces the month-end closing cycle from weeks to hours, minimises human error (accuracy up to 99%), and enhances regulatory compliance. Particular attention is paid to the use of AI for real-time transaction monitoring, fraud detection (accuracy up to 98.5%), credit risk assessment, and rule-based compliance automation, which reduces fraud-related losses by up to 60%. The role of blockchain in creating immutable audit trails, smart contracts, and real-time verifiability is highlighted, as well as the importance of cloud-based ERP systems for scalability, accessibility, and reduced infrastructure costs. The need to integrate financial and non-financial data through APIs and modern analytical tools is emphasised as a prerequisite for accurate consolidated reporting, better risk management, and improved strategic decision-making. The concept of a digitally integrated «Financial Resilience Dashboard» is proposed, combining real-time KPIs, predictive analytics, risk indicators, and automated compliance reporting. This approach enhances business adaptability, strengthens cybersecurity and data protection, reduces administrative burden by up to 90%, and promotes the integration of enterprises into the European digital and sustainable development space.

Keywords: digital initiatives, financial accounting, data analytics, RPA, artificial intelligence, blockchain, cloud computing, machine learning, automation, compliance, predictive analytics, ERP systems, cybersecurity, real-time financial reporting, strategic decision making.

Peer-reviewed, approved and placed: 19.02.2026

Постановка проблеми. Сучасний фінансовий облік функціонує в середовищі надвисоких швидкостей, лавиноподібного зростання транзакцій та посилення регуляторних вимог. Традиційні підходи до збору, обробки та інтерпретації даних дедалі частіше демонструють свою неефективність: ручні операції спричиняють затримки, помилки та високі операційні витрати [1-3]. Водночас розрив між наявними обліковими практиками та потенціалом цифрових технологій (штучного інтелекту, блокчейну, хмарних платформ) постійно збільшується, що призводить до втрати конкурентних переваг, ускладнення аудиту та зниження довіри стейкхолдерів. Без системної імплементації цифрових ініціатив фінансові підрозділи ризикують перетворитися на «вузьке горло» управління, неспроможне забезпечити ані прозорість, ані передбачуваність бізнесу. Отже, проблема полягає у виявленні дієвих механізмів інтеграції цифрових рішень у фінансовий облік та аналітику для досягнення якісно нового рівня оперативності, достовірності та стратегічної цінності фінансової інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифрової трансформації фінансового обліку та аналізу активно досліджується вітчизняними науковцями, що свідчить про високу актуальність і практичну значущість цієї проблематики.

Авторський колектив на чолі з В. Ченашем [4] досліджує розвиток бухгалтерських систем в Україні під впливом цифрових технологій, наголошуючи, що цифрова трансформація бухгалтерського обліку являє собою процес інтеграції технологій, цифрових інструментів та автоматизованих процесів із метою підвищення ефективності, точності й доступності фінансової інформації. Автори акцентують увагу на ролі хмарних технологій, штучного інтелекту, машинного навчання та блокчейну як ключових інструментів реалізації цифрових ініціатив у модернізації облікових систем.

О. Кривошей [5] зосереджує увагу на цифрових підходах до обліку та аналізу маркетингової діяльності агробізнесу України, пропонуючи інтегровану модель цифрового обліку, яка забезпечує прозорість облікових процесів, оптимізацію ресурсів та підвищення конкурентоспроможності підприємств. Дослідниця обґрунтовує практичне значення ERP-систем і хмарних платформ як конкретних цифрових ініціатив для підприємств різного масштабу.

М. Галькевич та ін. [6] аналізує стратегії оптимізації фінансового управління та організації обліку в умовах цифровізації, виокремлюючи ключові виклики: необхідність адаптивного реагування на зміни бізнес-середовища, захист даних та управління кредитними ризиками. Науковці доводять об'єктивну необхідність впровадження штучного інтелекту, блокчейну та аналітики даних у фінансове управління підприємством.

Колектив науковців на чолі з Р. Остапенко та ін. [7] та В. Деречина та ін. [8; 9] обґрунтовують перехід від традиційних ручних методів обліку до автоматизованих систем із обробкою даних у реальному часі. Результати їхнього дослідження засвідчують, що цифрові ініціативи у формі проектів скорочують час підготовки фінансових звітів на 75%, мінімізують людські помилки та підвищують довіру до даних.

Р. Кулик [10] досліджує особливості цифровізації обліку фінансових інструментів страхування цінних ризиків, доводячи, що інтеграція цифрових технологій у систему бухгалтерського обліку сприяє підвищенню точності оцінки, прозорості розкриття інформації та зниженню ймовірності облікових помилок. Автор окремо акцентує на необхідності стандартизації облікових процедур та формування цифрової компетентності персоналу як умов успішної реалізації цифрових ініціатив.

М. Суліма [11], В. Ніценко та Т. Мартин [12; 13] досліджує досвід цифрової трансформації управлінського обліку в Україні, характеризуючи основні технологічні інструменти – ERP-системи, Business Intelligence, штучний інтелект, хмарні технології, RPA та блокчейн. Важливим аспектом дослідження є акцент на трансформації ролі бухгалтера: із вузького фахівця на стратегічного партнера або бізнес-аналітика.

А. Гуца [14] комплексно досліджує трансформацію підходів до оцінки фінансового стану підприємства в умовах цифрової економіки,

систематизуючи ключові цифрові рішення, що формують нову архітектуру фінансового аналізу. Автор обґрунтовує, що синергія цифрових аналітичних систем і стратегічного фінансового управління сприяє підвищенню адаптивності підприємств та формуванню довгострокових конкурентних переваг, наголошуючи, що цифрова трансформація фінансового аналізу є концептуальною зміною парадигми управління фінансовими ресурсами.

Науковий колектив під проводом О. Нестеренко [15] моделює систему обліку за видами економічної діяльності в умовах цифрової трансформації, аналізуючи вплив хмарних обчислень, штучного інтелекту, блокчейну та RPA на різні сектори економіки. Дослідники прогнозують, що подальше впровадження цифрових ініціатив дозволить автоматизувати до 40% рутинних облікових завдань і суттєво підвищити прозорість фінансових операцій.

Таким чином, незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених цифровізації облікових систем, питання системного впровадження цифрових ініціатив у сферу фінансового обліку та аналізу – з оцінкою їх практичної ефективності та вимірюваних результатів – залишається недостатньо дослідженим. Саме у цьому контексті розглядатиметься поставлена проблема.

Мета дослідження. У сучасному бізнес-середовищі, де швидкість обробки фінансових даних, точність прогнозів та здатність до автоматизації безпосередньо впливають на ефективність управління, впровадження цифрових рішень у фінансову сферу перестає бути просто технічним оновленням, а стає стратегічним імперативом. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні концептуальних засад і практичних напрямів трансформації фінансового обліку та аналізу на основі цифрових ініціатив, зокрема визначенні впливу технологій штучного інтелекту, блокчейну, хмарних обчислень та роботизованої автоматизації на підвищення достовірності, оперативності та аналітичної цінності фінансової інформації для прийняття стратегічних рішень.

Для досягнення поставленої мети визначено такі наукові завдання: систематизувати основні цифрові технології, що застосовуються у фінансовому обліку (RPA, ШІ, блокчейн, хмарні обчислення, машинне навчання), та оцінити їхній вплив на точність, швидкість і вартість облікових процесів; проаналізувати ефективність автоматизації рутинних операцій (введення даних, звірка, обробка рахунків-фактур) та визначити кількісні показники скорочення часу й помилок; дослідити можливості прогнозу аналітики та систем виявлення шахрайства на базі штучного інтелекту; обґрунтувати роль блокчейну в забезпеченні незмінності облікових записів та підвищенні довіри до фінансової звітності; розробити практичні рекомендації щодо впровадження хмарних ERP-систем для забезпечення доступу до даних у реальному часі та масштабованості фінансових функцій.

Основні результати дослідження. Цифрові ініціативи кардинально змінили сферу фінансового обліку та аналізу, відкривши безпрецедентні можливості для підвищення ефективності, точності та отримання стратегічних висновків. Ці технологічні досягнення охоплюють широкий спектр інструментів та методологій, зокрема штучний інтелект, машинне навчання, технологію

блокчейн, хмарні обчислення та сучасні аналітичні платформи. Інтеграція цих цифрових рішень трансформувала традиційні практики бухгалтерського обліку – з ручних, трудомістких процесів у автоматизовані системи, що працюють у режимі реального часу та забезпечують миттєвий доступ до фінансових даних і аналітичних висновків. Така трансформація дозволила організаціям перейти від реактивної фінансової звітності до проактивного фінансового управління та стратегічного прийняття рішень.

Найважливішим наслідком впровадження цифрових ініціатив стала автоматизація, яка докорінно змінила спосіб виконання та управління рутинними завданнями. Роботизована автоматизація процесів (RPA) та інтелектуальні системи автоматизації тепер виконують повторювані операції – введення даних, обробку рахунків-фактур, звірку та базову фінансову звітність – з мінімальним втручанням людини. Такі системи здатні обробляти тисячі транзакцій за лічені хвилини, скорочуючи час, необхідний для закриття місяця, з тижнів до днів або навіть годин. Усунення ручних процесів не лише підвищує ефективність, але й значно зменшує ризик людської помилки, що забезпечує більш точні фінансові записи та покращує дотримання нормативних вимог [16]. У таблиці 1 систематизовано основні цифрові технології, що застосовуються у фінансовому обліку, їхнє основне призначення, ключові переваги та орієнтовні терміни впровадження.

Таблиця 1. Основні цифрові технології у фінансовому обліку та їх характеристики, побудовано автором на основі [16]

Цифрова технологія	Основне застосування	Ключові переваги	Термін впровадження
Роботизована автоматизація процесів (RPA)	Обробка транзакцій і введення даних	Скорочення часу обробки на 95%, точність 99%	3–6 місяців
Штучний інтелект	Виявлення аномалій і прогнозна аналітика	Раннє виявлення шахрайства, підвищення точності прогнозів	6–12 місяців
Блокчейн	Верифікація транзакцій і аудиторські сліди	Незмінність записів, підвищена безпека	12–18 місяців
Хмарні обчислення	Зберігання та доступ до даних	Доступ у реальному часі, масштабованість, зниження витрат	2–4 місяці
Машинне навчання	Розпізнавання шаблонів і аналіз трендів	Автоматизовані інсайти, прогнозне моделювання	8–15 місяців

Одним із ключових результатів цифровізації стала фінансова звітність у режимі реального часу, яка дозволяє організаціям отримувати доступ до актуальної фінансової інформації в будь-який момент, не очікуючи завершення традиційних циклів звітності. Хмарні бухгалтерські системи та інтегровані ERP-платформи забезпечують безперервну синхронізацію даних між усіма бізнес-підрозділами, що дає змогу зацікавленим сторонам

відстежувати фінансові результати, рух грошових коштів та ключові показники ефективності в режимі реального часу. Такий миттєвий доступ до даних надає керівництву можливість швидко приймати обґрунтовані рішення, оперативно реагувати на ринкові зміни та виявляти потенційні проблеми до того, як вони переростуть у серйозні труднощі. Можливість миттєвого формування звітів та інформаційних панелей уже змінила роль фінансових фахівців – із компіляторів даних вони перетворилися на стратегічних радників [17].

Поряд із доступом до даних у реальному часі, передові аналітичні інструменти та засоби бізнес-аналітики здійснили революцію у фінансовому аналізі, надавши організаціям змогу отримувати значущі висновки з величезних обсягів фінансової інформації. Ці складні платформи здатні виявляти закономірності, тенденції та взаємозв'язки, які неможливо було б виявити за допомогою традиційних ручних методів. Можливості прогнозу аналітики дозволяють фінансовим командам прогнозувати майбутні результати, моделювати різні сценарії та оцінювати потенційні ризики з безпрецедентною точністю. Алгоритми машинного навчання постійно вдосконалюють свої аналітичні можливості, навчаючись на історичних даних, що дає змогу робити дедалі точніші прогнози та надавати рекомендації для стратегічного планування й розподілу ресурсів.

Окремої уваги заслуговує впровадження технології блокчейн у фінансовому обліку, яке означає кардинальну зміну підходу до прозорості, безпеки та довіри у фінансових операціях. Блокчейн створює незмінну систему обліку, де кожна операція криптографічно захищена та пов'язана з попередніми записами, що робить практично неможливим будь-яке внесення змін або фальсифікацію без виявлення. Ця технологія забезпечує можливість аудиту в реальному часі – аудитори можуть отримати доступ до блокчейну для миттєвої перевірки операцій, замість проведення трудомістких ручних аудитів. Крім того, смарт-контракти, побудовані на блокчейн-платформах, здатні автоматично виконувати фінансові угоди при настанні заздалегідь визначених умов, що зменшує потребу в ручному втручанні та мінімізує ризик помилок або суперечок [18].

Паралельно з блокчейном, штучний інтелект та машинне навчання запровадили складні механізми виявлення шахрайства та управління ризиками, які значно перевершують традиційні методи як за швидкістю, так і за точністю. Системи на базі ШІ можуть одночасно аналізувати мільйони транзакцій, виявляючи незвичайні закономірності, аномалії або підозрілу діяльність, що можуть свідчити про шахрайство або порушення вимог. Ці системи навчаються на історичних даних і постійно вдосконалюють свої алгоритми виявлення, з часом стаючи ефективнішими у розпізнаванні нових видів шахрайства або нових ризиків. Проактивний характер управління ризиками на основі ШІ дозволяє організаціям запобігати фінансовим втратам, а не просто виявляти їх постфактум – це фундаментальний перехід від реактивного до превентивного фінансового контролю [19]. У таблиці 2 наведено кількісні показники ефективності застосування штучного інтелекту у фінансовому контролі та управлінні ризиками.

Таблиця 2. Застосування штучного інтелекту у фінансовому контролі та управлінні ризиками, побудовано автором на основі [19]

Застосування ШІ	Метод виявлення	Час реагування	Точність	Економічний ефект
Моніторинг транзакцій	Алгоритми розпізнавання шаблонів	У реальному часі	98,5%	Зниження втрат від шахрайства на 60%
Виявлення шахрайства у витратах	Поведінковий аналіз	До 24 годин	96,2%	Зменшення шахрайських заяв на 45%
Оцінка кредитного ризику	Прогнозне моделювання	Миттєво	94,8%	Підвищення якості кредитів на 30%
Дотримання нормативів	Автоматизація на основі правил	Безперервно	99,1%	Зниження витрат на комплаєнс на 70%
Внутрішній аудит	Виявлення аномалій	Щотижнево	97,3%	Прискорення аудиту на 50%

Ефективне функціонування всіх перелічених вище технологій – ШІ, блокчейну, RPA та машинного навчання – неможливе без надійної хмарної інфраструктури. Хмарні обчислення зробили доступ до сучасних фінансових інструментів та можливостей більш демократичним, дозволяючи організаціям будь-якого розміру використовувати бухгалтерські та аналітичні системи корпоративного рівня без значних початкових інвестицій в інфраструктуру. Хмарні фінансові платформи забезпечують масштабованість, що дає змогу підприємствам розширювати свої можливості з управління фінансами у міру зростання без необхідності дорогого оновлення обладнання чи заміни систем. Вони також полегшують співпрацю між розподіленими командами, дозволяючи декільком користувачам одночасно отримувати доступ до фінансових даних та працювати з ними з різних місць. Моделі ціноутворення на основі передплати зробили передові фінансові технології доступними навіть для малих та середніх підприємств, які раніше не могли собі дозволити такі складні системи.

Окрім технологічної основи, критично важливими компонентами цифрової фінансової трансформації стали інтеграція та стандартизація даних, які дозволяють організаціям консолідувати інформацію з різних джерел у єдині, узгоджені набори даних. Сучасні фінансові системи можуть автоматично інтегрувати дані з різних відділів, дочірніх компаній та зовнішніх джерел, створюючи комплексне уявлення про фінансовий стан організації. Інтерфейси прикладного програмування (API) сприяють безперервному обміну даними між різними програмними системами, усуваючи ізольовані масиви даних та забезпечуючи узгодженість у всіх видах фінансової звітності та аналітичної діяльності. Ця інтеграційна здатність забезпечує більш точну консолідовану звітність, краще розуміння бізнес-процесів та усуває суперечності між даними з різних джерел. Саме завдяки такій інтеграції трансформація фінансового аналізу набуває системного характеру, а цифрові ініціативи підвищують стратегічну роль фінансових фахівців в організаціях.

Сучасні аналітичні інструменти автоматично виконують рутинні обчислення та формують стандартні звіти, що дозволяє фінансовим аналітикам зосередитися на інтерпретації результатів, виявленні можливостей та наданні стратегічних рекомендацій керівництву. Ця еволюція породила попит на нові навички – знання в галузі науки про дані, технологічну грамотність та розвинене аналітичне мислення. Фінансові фахівці тепер виступають у ролі бізнес-партнерів, які можуть перетворювати складні аналітичні висновки на практичні бізнес-стратегії та сприяти зростанню й прибутковості організації [20].

Не менш важливим напрямом цифрової трансформації є дотримання нормативних вимог та звітність. Автоматизовані системи забезпечують виконання складних і постійно мінливих регуляторних вимог, автоматично застосовуючи до фінансових даних найновіші стандарти бухгалтерського обліку, податкові норми та правила комплаєнсу. Це суттєво зменшує ризик порушень та пов'язаних із ними штрафів. Цифрові платформи ведуть детальні аудиторські сліди та документацію, що полегшує підтвердження дотримання вимог під час перевірок регуляторних органів. Функції автоматизованої звітності дозволяють формувати необхідні регуляторні документи та подавати їх із мінімальним ручним втручанням, забезпечуючи своєчасне та точне виконання вимог і водночас зменшуючи адміністративне навантаження на фінансові команди [21]. У таблиці 3 представлено цифрові рішення для забезпечення комплаєнсу у фінансовій діяльності та їхню ефективність.

Таблиця 3. Цифрові рішення для забезпечення комплаєнсу у фінансовій діяльності, побудовано автором на основі [21]

Сфера комплаєнсу	Цифрове рішення	Рівень автоматизації	Зменшення помилок	Економія часу
Фінансова звітність	Автоматичне застосування GAAP/IFRS	95%	90%	75%
Податковий облік	Інтелектуальні системи розрахунку податків	90%	85%	80%
Регуляторна звітність	Автоматичне формування звітів	85%	95%	70%
Підготовка до аудиту	Цифрові аудиторські сліди	80%	88%	65%
Звітність про ризики	Моніторинг у реальному часі	92%	93%	85%
Протидія відмиванню коштів	Моніторинг транзакцій на базі ШІ	98%	96%	90%

Завдяки цифровим фінансовим ініціативам значно покращилися управління витратами та операційна ефективність: організації повідомляють про істотне скорочення витрат на обробку даних та часу виконання фінансових завдань. Автоматизовані системи усувають потребу у великих командах операторів з введення даних і в багатьох випадках скорочують час,

необхідний для виконання рутинних фінансових процесів, на 90 %. Скорочення ручної праці не тільки знижує прямі витрати, а й мінімізує ризик помилок, які можуть призвести до дорогих виправлень або проблем із дотриманням нормативних вимог. Цифрові ініціативи також дають організаціям змогу працювати з меншими фінансовими командами, зберігаючи або покращуючи якість та своєчасність фінансової інформації, що призводить до кращого розподілу ресурсів та підвищення рентабельності інвестицій.

Покращені можливості прийняття рішень є одним із найцінніших результатів цифрової трансформації у фінансовому обліку та аналізі. Інформаційні панелі в реальному часі та інтерактивні інструменти звітності дозволяють особам, що приймають рішення, детально аналізувати конкретні проблемні сфери, порівнювати результати діяльності за різними періодами або підрозділами та моделювати потенційний вплив різних стратегічних варіантів. Прогностична аналітика допомагає організаціям передбачати ринкові зміни, поведінку клієнтів та фінансові результати, що дає змогу застосовувати проактивні, а не реактивні підходи до управління. Можливість доступу до вичерпної, точної та своєчасної фінансової інформації кардинально покращила якість стратегічного планування та прийняття оперативних рішень [22]. У таблиці 4 систематизовано основні інструменти підтримки прийняття фінансових рішень, їхніх користувачів та вплив на швидкість рішень.

Таблиця 4. Інструменти підтримки прийняття фінансових рішень, побудовано автором на основі [22]

Інструмент	Інформація	Користувачі	Частота оновлення	Вплив на швидкість рішень
Виконавчі панелі (Dashboard)	KPI, тренди	Топ-менеджмент	У реальному часі	Прискорення на 80%
Операційні звіти	Детальні показники	Менеджери підрозділів	Щоденно	+60% швидкості
Фінансові прогнози	Сценарії, моделі	Фінансові відділи	Щотижнево	+70% точності
Оцінка ризиків	Індикатори ризику	Ризик-менеджери	Безперервно	+90% швидкості реагування
Аналіз бюджету	Порівняння план/факт	Відповідальні за бюджети	Щомісяця	+50% контролю
Прогноз грошових потоків	Ліквідність, потреби	Казначейство	Щоденно	+85% ефективності

Масштабованість та гнучкість, які забезпечують цифрові фінансові системи, дали організаціям змогу швидко адаптуватися до мінливих умов ведення бізнесу, ринкових вимог та можливостей для зростання. Хмарні платформи можуть легко впоратися зі збільшенням обсягів транзакцій, приєднанням нових користувачів та розширенням функціоналу без значних інвестицій в інфраструктуру чи капітального оновлення систем. Така масштабованість є особливо цінною для підприємств, що розвиваються, яким

потрібно, щоб їхні фінансові системи еволюціонували разом із розширенням діяльності. Крім того, цифрові системи забезпечують гнучкість у налаштуванні звітів, аналітики та робочих процесів відповідно до конкретних потреб організації, гарантуючи, що фінансові інструменти залишаються актуальними та цінними в міру зміни бізнес-вимог [23; 24].

Безпека даних та захист конфіденційності стали головними питаннями під час цифрової трансформації фінансового обліку, і організації впроваджують складні заходи кібербезпеки для захисту конфіденційної фінансової інформації. Сучасні технології шифрування, багатофакторна автентифікація та протоколи безпеки на основі блокчейну допомагають забезпечити захист фінансових даних від несанкціонованого доступу або маніпуляцій. Цифрові системи також забезпечують детальні журнали доступу та моніторинг активності користувачів, що дозволяє організаціям відстежувати, хто і коли отримує доступ до фінансової інформації, що має вирішальне значення як для безпеки, так і для дотримання нормативних вимог. Впровадження надійних систем безпеки фактично покращило захист даних порівняно з традиційними паперовими системами, водночас забезпечуючи переваги цифрової доступності та ефективності.

Майбутнє цифрових ініціатив у сфері фінансового обліку та аналізу продовжує стрімко розвиватися, а нові технології обіцяють ще більші перетворення в найближчі роки. Квантові обчислення можуть революціонізувати процес складного фінансового моделювання та аналізу ризиків, уможлививши розрахунки, які на сьогодні неможливо виконати за допомогою традиційних обчислювальних потужностей. Сучасні технології штучного інтелекту та обробки природної мови, ймовірно, зроблять фінансові системи більш інтуїтивними та доступними, надавши користувачам можливість взаємодіяти з фінансовими даними за допомогою діалогових інтерфейсів. Інтеграція пристроїв Інтернету речей (IoT) забезпечить оперативні дані в режимі реального часу, які можна автоматично включити у фінансовий аналіз, створюючи більш комплексну та точну фінансову картину результатів діяльності бізнесу.

Успішне впровадження цифрових ініціатив у фінансовому обліку та аналізі вимагає ретельного планування, управління змінами та постійних інвестицій у розвиток технологій та людського капіталу. Організації повинні збалансувати переваги цифрової трансформації з викликами системної інтеграції, міграції даних та навчання персоналу, щоб забезпечити успішне впровадження та максимальну окупність інвестицій. Найуспішніші цифрові трансформації передбачають міжфункціональну співпрацю між фінансовими, ІТ-підрозділами та бізнес-підрозділами, щоб гарантувати, що нові системи відповідають реальним потребам бізнесу та безперешкодно інтегруються з існуючими процесами. У міру подальшого розвитку цифрових технологій організації, які впроваджують ці інновації, водночас зосереджуючись на якості даних, безпеці та адаптації користувачів, матимуть найкращі можливості для використання повного потенціалу цифрового фінансового управління.

Висновки. За результатами проведеного дослідження встановлено, що цифрова трансформація фінансового обліку та аналізу виступає не просто

технологічним оновленням, а фундаментальною зміною парадигми управління фінансовою інформацією. Інтеграція роботизованої автоматизації процесів (RPA) дозволяє скоротити час виконання рутинних операцій до 95%, підвищити точність до 99% та мінімізувати вплив людського фактору, що створює передумови для переходу від реактивної звітності до проактивного фінансового менеджменту.

Доведено, що штучний інтелект і машинне навчання забезпечують якісно новий рівень аналітики: виявлення шахрайства з точністю до 98,5%, прогнозне моделювання кредитних ризиків (94,8%) та автоматизацію комплаєнсу на 99,1%. Це дозволяє організаціям не просто констатувати фінансові порушення, а запобігати їм, що є принциповим переходом від реактивного до превентивного фінансового контролю.

Розкрито, що технологія блокчейн створює незмінний аудиторський слід, забезпечує криптографічний захист кожної транзакції та дає змогу проводити аудит у реальному часі без трудомістких ручних перевірок. Смарт-контракти на блокчейн-платформах автоматизують виконання фінансових угод при настанні заздалегідь визначених умов, зменшуючи ризик помилок і суперечок.

Хмарні обчислення демократизували доступ до корпоративних фінансових систем, дозволивши малим та середнім підприємствам використовувати потужні ERP-платформи за моделлю передплати з терміном впровадження 2–4 місяці. Це забезпечує масштабованість, доступ до даних у реальному часі та суттєве зниження інфраструктурних витрат.

Обґрунтовано необхідність трансформації ролі фінансових фахівців: від виконавців рутинних операцій з введення даних до стратегічних бізнес-партнерів, здатних інтерпретувати складні аналітичні висновки, формувати прогнози та надавати рекомендації для топ-менеджменту. Це вимагає розвитку навичок у сфері data science, технологічної грамотності та аналітичного мислення.

Таким чином, системне впровадження цифрових ініціатив – RPA, ШІ, блокчейну, хмарних платформ та прогнозної аналітики – формує підґрунтя для підвищення ефективності, точності та стратегічної цінності фінансового обліку. Це забезпечує не лише операційну досконалість і зниження витрат, але й створює умови для інтеграції українських підприємств у глобальний цифровий економічний простір.

1. Ніценко В.С., Кравчук А.О. Значення внутрішнього контролю в управлінні переробним підприємством. *Фінанси, облік, банки*. 2014. № 1 (20). С. 215-218. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_31

2. Ніценко В.С., Цуканов О.Ю., Галицький О.М. Проблеми нормативно-правового регулювання обліку розрахунків з соціального забезпечення на підприємствах сільського господарства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2013. Вип. 6(57). С. 95-99. 0,23 уд.а. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2013_6_22

3. Ніценко В. С. *Управлінський облік в системі менеджменту агрохолдингу*. Управління сучасним підприємством: Матеріали VII Міжнарод. наук.-практ. конф., Київ, 22-23 березня 2012 р.: Тези доп. К.: НУХТ, 2012. С. 240-241.

4. Ченаш В. С., Абрамов А. П., Шебештьєв Е. Г. Розвиток бухгалтерських систем в Україні під впливом цифрових технологій. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. Вип. 3–4. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609>

5. Кривошей О. В. Цифрові підходи до обліку та аналізу маркетингової діяльності агробізнесу України: інструменти, методи та перспективи. Український економічний часопис. 2025. № 8. С. 32–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-8-6>
6. Галькевич М., Гуренко Т., Андрійчук А. Стратегії оптимізації фінансового управління та організації обліку на підприємстві в умовах розвитку процесів цифровізації. Економіка та суспільство. 2024. № 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-15>
7. Остапенко Р., Поливана Л., Мазоренко М. Роль цифрових проєктів у трансформації обліку та аналізу фінансових даних. *Via Economica*. 2025. № 9. С. 62–70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2025-9-9>
8. Деречин В.В., Ніщенко В.С., Сухий Я.В., Чумаченко О.В. Формування облікової політики на підприємстві. Матеріали П'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Ринкова трансформація економіки АПК». Харків: ХНТУСГ, 2007. С. 194–196.
9. Деречин В.В., Ніщенко В.С., Сухий Я.В., Поповчук Г.А. Деякі аспекти відповідальності бухгалтера. Матеріали П'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Ринкова трансформація економіки АПК». Харків: ХНТУСГ, 2007. С. 196–197.
10. Кулик Р. Цифровізація обліку фінансових інструментів страхування цінних ризиків. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2025. Т. 3, № 17. С. 617–625. DOI: <https://doi.org/10.32750/2025-0354>
11. Сулима М. Досвід цифрової трансформації управлінського обліку в Україні. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2025. Т. 4, № 18. С. 459–467. DOI: <https://doi.org/10.32750/2025-0438>
12. Nitsenko V., Martyn T. Artificial intelligence and digital transformation of credit unions: global trends and perspectives for Ukraine and Turkey. 1st International Ankara Scientific Research and Innovation Congress (December 25-26, 2025 Ankara, Turkiye): Proceedings Book. Editor Assoc. Prof. Dr. Mehmet Zeki UYANIK, 2025. pp. 433. https://www.euroasiacongress.org/_files/ugd/614b1f_d518299660964e42a06c8cb0e6173683.pdf
13. Martyn T., Nitsenko V. Leveraging artificial intelligence for business performance improvement. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2025. № 3(18). С. 102–113. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-3-08>
14. Гуца А. Діджитал-інструменти у забезпеченні ефективності діяльності підприємств. *Дослідження та інновації*. 2025. Т. 1, № 2 (5). С. 120–129. <https://rni.com.ua/index.php/ri/article/view/80/77>
15. Нестеренко О.О., Ковалевська Н.С., Остапенко Р.М., Луценко О.А. Моделювання системи обліку за видами економічної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2025. Т. 2, № 16. С. 71–81. DOI: <https://doi.org/10.32750/2025-0207>
16. Марчук У., Куриліна М. Вплив діджиталізації обліку на конкурентоспроможність українського бізнесу. *Вісник економіки*. 2024. № 4. С. 90–104. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2024.04.090>
17. Selivanova N. M., Kalabina V. O., Minzhyrian N. I. Digitalization of accounting and financial reporting in Ukraine. *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. 2024. № 4(74). С. 89–98. DOI: <https://doi.org/10.15276/ETR.04.2024.10>
18. World Bank. Blockchain in Financial Services in Emerging Markets. Part I. Washington, DC: World Bank, 2017. 68 p. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/30195713-507c-50c8-8855-d37c24023920/content>
19. SME Finance Forum. State of AI in Financial Services: 2024 Trends. Washington, DC: International Finance Corporation (IFC), 2024. 9 p. URL: [https://www.smefinanceforum.org/sites/default/files/post/files/finance-state-of-ai-report-2024-3067247%20\(1\).pdf](https://www.smefinanceforum.org/sites/default/files/post/files/finance-state-of-ai-report-2024-3067247%20(1).pdf)
20. Семенова С. Діджиталізація облікових процесів та фінансового прогнозування: досвід країн ЄС. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-18>
21. Chartered Accountants Australia and New Zealand. Digital Reporting Now: Empowering Companies, Investors, and the Economy. London: CA ANZ, 2025. 28 p. URL: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2025/october/itcg/ap6b-digital-reporting-now.pdf>
22. Catnip Infotech Private Limited. Finance Dashboards: Empowering Data-driven Decision Making. LinkedIn Articles. 2023. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/finance-dashboards-empowering-data-driven>

23. Ніценко В. С., Пономарьова М. С. Моделювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства: управлінський аспект. Журнал з менеджменту, економіки та технологій. 2025. № 3. С. 3-18. <https://doi.org/10.69803/3083-6034-2025-3-3>

24. Shubina S., Piskunov R., Nitsenko V., Miroshnyk O., Pelykh D. Accounting and analytical support of the efficiency of fixed assets use in managing the efficiency of business processes of the enterprise. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*. 2025. № 1(16). С. 88-100. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-1-07>

1. Nitsenko, V. S., Kravchuk, A. O. (2014). The importance of internal control in the management of a processing enterprise. *Finance, accounting, banks*, 1(20), 215-218. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_31

2. Nitsenko, V. S., Tsukanov, O. Yu., Galitsky, O. M. (2013). Problems of regulatory and legal regulation of accounting of social security payments at agricultural enterprises. *Bulletin of the Sumy National Agrarian University. Series: Economics and Management*, 6(57), 95-99. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2013_6_22

3. Nitsenko, V.S. (2012). Upravlinskyi oblik v systemi menedzhmentu ahrokhodynhu. *Upravlinnia suchasnym pidpriemstvom: Materialy VII Mizhnarod. nauk.-prakt. konf., Kyiv, 22-23 bereznya 2012 r.: Tezy dop. K.: NUKhT*. pp. 240-241.

4. Chenash, V. S., Abramov, A. P., & Shebesten, E. H. (2024). Development of accounting systems in Ukraine under the influence of digital technologies. *Aktual'ni pytannia ekonomichnykh nauk*, 3-4. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609>

5. Kryvoshei, O. (2025). Digital approaches to accounting and analysis of marketing activities in ukrainian agribusiness: tools, methods, and prospects. *The Ukrainian Economic Journal*, 8, 32-39. <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-8-6>

6. Halkevych, M., Hurenko, T., & Andriichuk, A. (2024). Optimization strategies of financial management and organization of accounting at the enterprise under the conditions of the development of digital processes. *Economy and Society*, 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-15>

7. Ostapenko, R., Polyvana, L., & Mazorenko, M. (2025). Rol tsyfrovyykh proektiv u transformatsii obliku ta analizu finansovykh danykh [The role of digital projects in transforming accounting and financial data analysis]. *Via Economica*, (9), 62-70. <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2025-9-9>

8. Derechyn, V.V., Nitsenko, V.S., Sukhii, Ya.V., Chumachenko, O.V. (2007). Formuvannia oblikovoi polityky na pidpriemstvi. *Materialy Piatoi mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii «Rynkova transformatsiia ekonomiky APK»*. Kharkiv: KhNTUSH. pp. 194-196.

9. Derechyn, V.V., Nitsenko, V.S., Sukhii, Ya.V., Popovchuk, H.A. (2007). Deiaki aspekty vidpovidalnosti bukhhalteru. *Materialy Piatoi mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii «Rynkova transformatsiia ekonomiky APK»*. Kharkiv: KhNTUSH. S. 196-197

10. Kulyk, R. (2025). Digitalization of accounting for financial instruments for insuring price risks. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, 3(17), 617-625. <https://doi.org/10.32750/2025-0354>

11. Sulyma, M. (2025). Experience of digital transformation of management accounting in Ukraine. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, 4(18), 459-467. <https://doi.org/10.32750/2025-0438>

12. Nitsenko, V., & Martyn, T. (2025). Artificial intelligence and digital transformation of credit unions: global trends and perspectives for Ukraine and Turkey. *1st International Ankara Scientific Research and Innovation Congress (December 25-26, 2025 Ankara, Turkiye): Proceedings Book*. Editor Assoc. Prof. Dr. Mehmet Zeki UYANIK. pp. 433. https://www.euroasiacongress.org/_files/ugd/614b1f_d518299660964e42a06c8cb0e6173683.pdf

13. Martyn, T., & Nitsenko, V. (2025). Leveraging artificial intelligence for business performance improvement. *Financial and credit systems: prospects for development*, 3(18), 102-113. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-3-08>

14. Hushcha, A. (2025). Digital tools for ensuring the efficiency of enterprise operations. *Research and innovation*, 1(2(5)), 120-129. <https://rni.com.ua/index.php/ri/article/view/80/77>

15. Nesterenko, O., Kovalevska, N., Ostapenko, R., & Lutsenko, O. (2025). Modeling the accounting system by type of economic activity in the context of digital transformation. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, 2(16), 71-81. <https://doi.org/10.32750/2025-0207>

16. Marchuk, U., & Kurylina, M. (2025). The impact of accounting digitization on the competitiveness of Ukrainian business. *Herald of Economics*, 4, 90-104. <https://doi.org/10.35774/visnyk2024.04.090>
17. Selivanova, N. M., Kalabina, V. O., & Minzhyrian, N. I. (2024). Digitalization of accounting and financial reporting in Ukraine. *Economics: Time Realities*, 4(74), 89–98. <https://doi.org/10.15276/ETR.04.2024.10>
18. World Bank. (2017). *Blockchain in Financial Services in Emerging Markets. Part I*. Washington, DC: World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/30195713-507c-50c8-8855-d37c24023920/content>
19. SME Finance Forum. (2024). *State of AI in Financial Services: 2024 Trends*. International Finance Corporation (IFC). [https://www.smefinanceforum.org/sites/default/files/post/files/finance-state-of-ai-report-2024-3067247%20\(1\).pdf](https://www.smefinanceforum.org/sites/default/files/post/files/finance-state-of-ai-report-2024-3067247%20(1).pdf)
20. Semenova, S. (2024). Digitalization of accounting processes and financial forecasting: The experience of EU member states. *Economy and Society*, 65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-18>
21. Chartered Accountants Australia and New Zealand. (2025). *Digital Reporting Now: Empowering Companies, Investors, and the Economy*. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2025/october/itcg/ap6b-digital-reporting-now.pdf>
22. Catnip Infotech Private Limited. (2023). *Finance Dashboards: Empowering Data-driven Decision Making*. LinkedIn Articles. <https://www.linkedin.com/pulse/finance-dashboards-empowering-data-driven>
23. Nitsenko V. S., & Ponomarova M.S. (2025). Modelling the production and economic activities of an agricultural enterprise: the management aspect. *Journal of management, economics and technology*, 3, 3-18. <https://doi.org/10.69803/3083-6034-2025-3-3>
24. Shubina, S., Piskunov, R., Nitsenko, V., Miroshnyk, O., & Pelykh, D. (2025). Accounting and analytical support of the efficiency of fixed assets use in managing the efficiency of business processes of the enterprise. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*, 1(16), 88-100. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-1-07>